

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Pentru ce ?

Pentru ce doi prietini dacă se întâlnesc, nu-și află alt subiect de conversație, decât scăderile unei persoane absente ?

Pentru ce se ceartă oamenii totdeauna atunci, când în vederea unui scop măreț ar avea nevoie mai mult de colaborare ?

Pentru ce vedem clar cea mai mică scădere a semenului nostru, iar păcatele noastre cele mari nici nu vrem să le zărim ?

Pentru ce când se recunosc meritele altuia, noi nu aflăm nimic de adăugat ?

Pentru ce suntem gata totdeauna de a întregi lista greșelilor semenilor noștri ?

Pentru ce sentimentul dreptății numai atunci se deșteaptă în noi, când vedem pedepsirea altuia ?

Pentru ce numai de ofensele primite ne adu-

cem aminte și de cele împărțite de noi nicidecum nu ne amintim ?

Pentru ce nu ne bucurăm de bucuria altuia ?

Pentru ce un rău ne-

înconjurabil pentru noi îl dorim altuia ?

Oare nu toți Românii suntem frați ?

Oare nu suntem noi pe deasupra și catolici ?

Sf. mica Tereza de Pruncul Isus. Serile. Prima spovedanie. Duminica.

Domnul Martin și-a iubit mult copilele. Viața de familie pe care au dus-o dânsii e pilduitoare. O bucurie curată cânta în sufletele lor făcând ca banalul cotidianului să treacă ca undele unei ape proaspete, dăătoare de viață.

Așa de pildă să luăm una din serile familiei, seri așa de vesele în simplitatea lor! E în preajma Crăciunului.

„Tată, tată, lampa e aprinsă!” Așa răsuna chemarea Terezei pe când o voce plină de dragoste răspundea din camera de sus:

„Vin îndată, mica mea Tereza!” Se aude huruitul unui scaun pe parchet, o ușă se deschide și pasul domnului Martin scoboară scara: vine să-și petreacă seara cu copiii.

E iarnă; un foc bun trosnește în sobă; Tereza, Benjaminul, își ia locul pe genunchii tatii. Lângă masa cea rotundă se așează Maria cu o carte în mână, Paulina brodează; Leonia coasă la gherghel, Celina se uită la niște gravuri într'un album.

Maria începe să citească din volumul tradițional „Anul liturgic” de Don Guéranger ce face pe creștini să urmărească zi cu zi misterele sfintei noastre religii, lectura care trebuia să lase o impresiune neștearsă în aceste suflete tinere. După ce-au făcut câteva reflecții asupra frumuseții textului, se ia o altă lucrare distractivă și instructivă ce face să bată inimile de sentimente

religioase, de devotament, de dragoste pentru patrie, de indignare contra răului. Pe urmă urmează o conversație plină de vioiciune. Vorbesc despre Liturghia dela miezul nopții care va avea loc peste câteva seri; Tereza întreabă: „Tată, te-ai gândit să pui de-o parte buturuga de Crăciun?”

La răspunsul afirmativ al tatii, Tereza iar întreabă: „E mare de tot?”

Domnul Martin se scoală, iese din odaie și la moment se întoarce având pe umeri un cogeamite trunchiu de copac, cu forme așa de pitorești.

— „Ei ești mulțumită, mica mea regină?” zise dânsul, punându-i-l la picioare.

— „O da tată, strigă Tereza, toată noaptea de Crăciun, la noi, focul nu se va stinge, micul Isus îl va găsi arzând, la sosire. Eu îmi voi pune pentofii de partea asta a căminului, Celina de partea cealaltă. Când va veni momentul acela? Cât de mult e până atunci.

Cele mari făceau haz de entuziasmul copilăresc al soriorei lor, iar tata se uita la ea cu bunăvoință.

Micuța Tereza nu era blazată: se bucura de cele mai mici lucruri. Cât se bucura ea de serile acestea de iarnă! Cu ce aer mulțumit lua seama la merele cele frumoase ce se rumeniau la para focului și la castanele ce se cociau sub spuză; le mâncau intonând romanțe vechi romanțe bretone sau cântece de Crăciun de altădată, în care Mesia era chemat să vie

pe pământ, și i se mulțumia că a venit.

Și în fiecare seară erau noi plăceri, incidente mărunte dar pline de farmec; era toată dulceața vieții de familie în ceea ce ea avea mai delicios.

După ce se recreau bine, făceau rugăciunea în comun; iar mica Tereza lângă tatăl său n'avea decât să se uite la dânsul ca să știe cum se roagă sfinții.

Pe urmă se îmbrățișau, zicându-și seara bună și mica

regină primia ultima sărutare dela scumpul său rege.

Apoi Paulina o duce pe Tereza să se culce; niciodată nu uita să o întrebe pe Paulina:

— „Am fost drăguță astăzi? Oare micul Isus e mulțumit de mine? Oare sfânta Fecioară e mulțumită de mine? Or să sboare îngerii în jurul meu?”

Răspunsul era totdeauna afirmativ; altfel ar fi plâns toată noaptea.

(Va urma).

Ascunzători de preoți.

Episcopii și preoții din Mexico, nevoind a se despărți de turma incredințată lor în timpul ce prigoana împotriva lor nu încetează — se retrag în ascunzători. Așa au făcut și episcopii și preoții din Anglia, când — pe timpul reginei Elisaveta, — intoleranța protestanților a pus preț de sânge pe capul preoților catolici.

În vremea prigoanei aprige preoții au găsit bun ajutor în persoana lui Nicolae Owen, un frate laic din Societatea lui Isus. Acest frate blând și isteț a născocit și clădit acele ascunzături existente și cunoscute și azi sub numele de: „ascunzătoarea de preot” (priest's holes), unde preoții urmărește ca animalele sălbatice, sau refugiat.

Castelele vechi, palatele din timpurile acele, sunt pline de ascunzători de preot.

Fratele Nicolae — cu excepția stăpânului casei — n'a

incredințat nimănui taina ascunzătorului. Ascunzătorile s'au potrivit minunat sistemului de clădire, încât multe dintre ele și azi sunt necunoscute. Părți din acoperișul caselor, coșuri, cuptoare deschise, mobile masive de stejar, birouri grele, scări, uși secrete se mișcau și își ocupau din nou locul lor la o simplă apăsare a unui buton. Portalele castelelor din provincie, turnurile cetăților nobilimei în diferite variațiuni stăteau gata de a primi pe preoții urmărești și a ascunde altare, odăjdii și alte recuzite bisericesti.

Fratele Nicolae Owen de trei ori a ajuns pe mâinile prigonitorilor. În anul 1851 a apărut în public pe martirul Edmund Campion. În puțin timp a scăpat de închisoare și mai mulți ani grija lui principală a fost, să ascundă pe provincialul său P. Garnet. În anul

1584 au ajuns ambii în închisoare și au fost robii Towerului. De aici scapă întâi fratele Nicolae, apoi cu ajutorul lui și provincialul P. Garnet Enric.

A treia oară a fost prins în anul 1606. Acum n'a mai scăpat, De două ori pe zi a fost chinuit aproape mortal, ca să descopere taina ascunzătorilor

de preot. Chinuirea sălbatecă a durat mai multe luni și în sfârșit l-a repus pe fratele Nicolae. Secretul ascunzătoarelor însă, împreună cu trupul său a fost înmormântat în groapa din Tower.

Iată un erou al prigoanelor.

petuarea și continuarea jertfei de pe cruce și ca atare are scop îndoit.

Odată ca să fie pomenirea perpetuă a jertfei de pe cruce, reamintirea iubirii nemărginite a lui Hristos și ca să fie o putere mijlocitoare pe seama omului înaintea lui Dumnezeu. Liturghia este jertfa cea albă prorocită de Prorocul Malachia (500 ani înainte de Hristos) care se aduce pe toată lumea lui Dumnezeu, nu numai pentru ca să țină în vie amintire valoarea acestei jertfe, dar ca să lege cași întrun mănunchi de flori inimile și rugăciunile tuturor creștinilor. Pentru aceasta sf. Liturghie este splendoarea și centrul cultului creștin. Sufletul evlavios și în bucurie și în supărare aleargă la Liturghie, care e o continuă legătură cu Dumnezeu. Liturghia dă tărie celor vii și e consolarea celor morți.

E deci firesc că Biserica având în vedere aceasta taină infinit de mare și valoroasă, a poruncit ascultarea Liturghiei în zilele de Dumineci și serbatori legate. Ascultarea Liturghiei propriaminte e porunca lui Hristos. Anume El a zis la cina cea de pe urmă: aceasta să o faceți întru pomenirea mea. (Luca 22, 19.) Liturghia dară este pomenirea lui Hristos. La cina cea de pe urmă El era preotul și apostolii erau credincioșii. Credincioșii aparțin Liturghiei fiindcă pentru ei se săvârșește și pentru că pomenirea lui Hristos e sfânta datorință a celui ce crede într'însul. Și oare e prea mult dacă

Jertfa Noului Testament.

Autorul mântuirii noastre este Isus Hristos. Prin moartea lui pe Cruce împacă omenețea cu Dumnezeu și o redă casei dumnezeescului Părinte. Moartea Lui de martir pe cruce e jertfa omeneții ca adorare, împăcare și satisfacere. „Prin care voie suntem sfințiți prin jertfirea trupului lui Isus Hristos odată.” (Evr. 10, 10.) Firea omenească prin Hristos a ajuns la vederea lui Dumnezeu, iar prin jertfa sângelui de pe Calvar fiecare om se poate face părtaș de mărirea lui Hristos. „Căci pătași ne-am făcut lui Hristos, numai de vom ținea începătura ființei, până în sfârșit neclătită.” (Ev. 3, 14). Pentru că prin botez, în cel botezat se altoește ființa dumnezeiască și dacă o păstrăm, vom avea parte și de fericirea, ce împarte Domnul cu noi. Jertfa crucii e jertfa dumnezeiască și chiar pentru aceasta nu numai e nesfârșit de mare, dar de o valoare infinită, „de odată și pentru totdeauna” și Mântuitorul în acest fel nu se mai jertfește încă odată, cum zice sf. Ap. Pavel în cartea sa către Evrei

(9, 28) „Hristos odată fiind jertfit, ca să ridice păcatele celor mulți, a doua oară fără de păcat se va arăta celor ce-l așteaptă să-i mântuiască.” Toate harurile răscumpărării și valorile izvoresc din aceasta jertfă de pe Cruce, pe care Mântuitorul le revarsă prin Biserica sa în multe feluri în suflete, cum sunt sf. liturghie, sacramentele, rugăciunea și altele.

Sfânta Liturghie este evenimentul cinei celei de taină, când Mântuitorul trupul și sângele său cel sfânt destinat pentru jertfa Crucii îl oferă sub specia pâinei și a vinului, ca nutre-mânt sufletelor, întocmai cum a rânduit Dumnezeu mielul pe seama poporului când era fuga din Egipt. Complecta nimicire de pe lemnul crucii și jertfa se perpetuiază în liturghie prin aceea că pâinea și vinul se transformă și se preface în însuși trupul și sângele lui Hristos. Jertfa Crucii și liturghia într'atăta sunt una încât fără Vinerea patimilor nu ar fi fost nici *Joia* mare.

Sf. Liturghie ca un nou act al iubirii Mântuitorului e per-

conștiința bisericii ne poruncește ca în zilele Domnului în zilele de Dumineci și în serbători să ascultăm sf. Liturghie și astfel să facem pomenirea lui Hristos ?

Iubirea de Dumnezeu a creștinului evlavios însă nici nu se mulțumește numai cu atâta, ci precum evlavia preotului râvnește zilnic după liturghie, așa și credincioșii sunt fericiți dacă au prilejul că și în afară de Dumineci și serbători pot lua parte la Liturghie. Fiind Liturghia pomenirea lui Hristos întemeiată de El însuși, pentru aceasta cu cât undeva e mai tare credința în El, iubirea lui Isus mai adâncă și pomenirea Lui mai reală, cu atât mai mare este acolo aprecierea și cu atât mai deasă cercetarea Liturghiei.

Conștiința aprecierii Liturghiei din punctul de vedere al vieții sufletești active al unui creștin e foarte important, pentru că ascultarea deasă a liturghiei, produce în suflet creșterea iubirii lui Isus. Harurile ce radiază din Liturghie întăresc evlavia și îndrumă sufletul ca pentru credința, pentru curățenia și pentru Domnul Hristos să știe a aduce și jertfă, cum ne învață la aceasta un mare scriitor bisericesc, zicând că: Jertfa ne învață a jertfi.

Cei de demult au făcut chiar drumuri îndepărtate să poată asculta o sf. Slujbă. În catacombe primi creștini și-au expus viața la martiriu pentru darul de a putea asculta o liturghie. Azi în orașe avem biserică catolică lângă biserică și cât de

mulți sunt aceia cari nici chiar în ziua de Duminecă nu se duc să asculte liturghie, când aproape în fiecare biserică sunt și mai multe liturghii. Ar fi foarte bine dacă ar ști credincioșii că după numărul celor ce umblă la Liturghie se judecă azi viața sufletească a credincioșilor într'o parohie. În sufletul credincioșilor din satele noastre și celor lăturaleni la orașe licărește încă ceva din evlavia strămoșilor, dar vai aceleora cari prin exemplul lor ar fi obligați să dea bun exemplu, și ei din contră, prin neglijența și indiferența lor distrugătoare desvață chiar și pe alți dela cercetarea Liturghiei.

Sfântul Francisc de Sales întotdeauna a vestit, care clasă socială este chemată să dea exemplu mulțimei și cum este obligat să-și îndeplinească datorința față de Dumnezeu. Și dacă aceasta clasă socială în acest loc nu ambiționează conducerea, contribuie la formarea unei clase care îl va scoate și de-acolo unde cu toată sila vrea să conducă. Aceasta clasă care nu-și cunoaște datorința, deci propriaminte chemarea, va merita aceasta delăturare, pentru că se poartă astfel cași când ar fi semnul culturii, inteligenței, par'că și al științei ca să nu umble numai când și cand la Biserică. E un adevăr trist că aceștia nu au pe Hristos în inimă, sunt necredincioși, nici că mai sunt creștini.

Chiamarea Agrului este în primul rând formarea și transformarea acestei clase sociale.

Iar transformarea trebuie să înceapă cu mai deasă cercetare a bisericii, căci câți pași face fieștecare din noi către Hristos, atâția pași face El către noi. Poate proba orișicine și se va convinge.

Sfințirea pietrii fundamentale a Bisericii din Rozavlea se va serba Duminecă—21 Iulie. Seara va fi un bal, al cărui beneficiu este menit pentru fondul de clădire a bisericii. Mulți se pregătesc la aceasta frumoasă petrecere. Tineretul catolic român din Sighet — cum suntem informați — va ținea chiar o șezătoare populară cu aceasta ocazie. Participarea tineretului din Sighet va ridica mult nivelul serbărilor.

Adunarea generală a Agrului din Eparhia Maramureșului, din 18 August, cum am anunțat, va fi o adevărată serbătoare. Afară de programul societăților religioase, societatea studenților maramureșeni din București, împreună cu tineretul catolic român va aranja și o petrecere, ce credem că va fi cea mai bună dintre toate, câte s'au făcut în Sighet.

Minciuna. Folosința vorbeii ne-a fost dată, ca să ne comunicăm gândurile și să aflăm ce nu știm. Cine spune ce nu e, nu face ce a vrut natura, abuzează de ce i s'a dat, vorbește fără a vorbi. Când cineva mințește, îmi spune ce n'a gândit și în loc să mă lumineze, dimpotrivă, îmi mărește negura neștiinței." (Jonatan Swift Păta-niile lui Gulliver.)

Eminescu și Catolicismul.

I. M. Rașcu. București 1935. Prețul 25 Lei.

Institutul de arte grafice : Lupta.

Dl. Rașcu scrie la sfârșitul cărții sale: „Cuprinsul acestei broșuri e alcătuit dintr'un fragment al cursului predat de subsemnatul, la Academia teologică a Seminarului catolic din București, despre Aspecte religioase ale literaturii române (culte și populare).”

Broșura are menirea, de a lumina din punct de vedere religios viața marelui poet Eminescu. E firesc, că acest suflet mereu agitat în căutarea idealului, a căutat cu infocare și adevărul cel mare, în care să găsească sufletul său zbuciumat odihnă. Biserica sa proprie — cum se vede — nu-l îndestulește, de aceea apoi atras de „dorul ferbinte” de a vedea orașul „de unde a răsărit soarele românismului” pleacă la Blaj, pe care îl salută cu vorbele: „Te salut din inimă Romă mică. Îți mulțumesc, Dumnezeu, că mi-ai ajutat s'o pot vedea.”

După ce părăsi Blajul, simpatia lui pentru catolicism nu mai crescă în Wiena, unde a petrecut trei ani. Influența spiritului catolic se manifestează în imnurile născute din sentimente pornite dela o lectură a „Litaniilor Maicii Domnului.” Dintre aceste cea mai caracteristică este :

„O sfântă Marie,
Regina Țăriilor,
Și scutul soliilor,

Nădejdea corăbiei,
Și pavăza săbiei,
Limenul sărmanilor
Și soarele anilor.
O. Maica îndurărilor
Luceafăr al mărilor
Ne dă bucurie,
Sfântă Marie!

O, Sfântă Fecioară Marie!

Cultul marian practicat de Eminescu este urmarea legăturilor cu religia catolică, aceasta o dovedește și rugăciunea latină ce se găsește în manuscrisele sale: Dei para Virgo, Ave, gratia plena Maria, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui, quia Salvatorem peperisti animarum nostrarum.”

Arareori se întâmplă, ca Eminescu să exprime unele rezerve față de Papa, pentru care în permanență a arătat înțelegere și simpatie.

În multe scrieri admiră organizația Bisericii catolice și visa „o organizare între Români ... ca a Bisericii catolice.”

Sunt interesante observațiunile lui Eminescu asupra celibatului. În manuscrisul păstrat la Academia Română se poate citi: preotul și călugărul celibatar trebuiau să-și recruteze pe „milites ecclesiae” de pe unde-i găseau; astfel aicea, unde decideau într'adevăr facultățile individuale, copiii tuturor claselor aveau intrare și deși organizația Bisericii era

aristocratică, totuși modul ei de recrutare era democratic, și acest simbul de democrație, conservat prin celibat, prin reputința ca fiul de popă să fie iar popă, (căci n'avea fii) este origina întregii democrații.”

Și așa urmărește Dl. Rașcu din pas în pas — după manuscrisele și articolele din „Timpu” cum se dezvoltă o tot mai mare iubire în sufletul lui Eminescu față de catolicism.

În ce privește articolele vehemente, scrise mai târziu cu scopul de a împiedeca înființarea mitropoliei catolice din București, aceste sunt izvorite nu din ură față de catolicism, ci din teama de a nu înstrăina românii prin influențe streine, căci catolicii din vechiul regat aproape toți erau — pe acele timpuri — streini. A mai fost la mijloc și invidia, căci biserica catolică era înaintată și disciplinată, ce nu se prea putea spune despre biserica ortodoxă.

Întreaga broșură este plină de citate culese cu mare sîrguință de Dl. Rașcu.

Cartea întregă este încă o dovadă, că românul, care se poate ridica asupra patimilor și care judecă și mai ales acela, care serios se ocupă cu sufletul său — e silit să recunoască adevărata Bisericii catolice singură mântuitoare.

Recomandăm cu căldură această carte.

Plățiți-vă abonamentul!

Curiozități. În Serbia trăiește un om, cu numele Milora Raicenvici, care a cutreerat lumea întreagă, ca să adune autogramele celor mai vestiți bărbați din lume. A adunat 3000 de autograme. Dela Roosevelt, președintele Statelor Unite din America a câștigat autograma în 10 minute, iar după iscălitura lui Ghandi din India a trebuit să aștepte trei săptămâni.

Cea mai mare șosea din lume se găsește negreșit în America. Se începe în New-York. În colțul străzilor 5 Avenue și 42 Avenue se poate citi: Lincoln — San Francisco

3384 mile. Unui om, care face 30 kilometri pe zi, i-ar trebui un jumătate de an ca să ajungă la capătul drumului. Șoseaua aceasta are lungimea totală de 5955 kilometri și lățimea de 20 metri și trece fără întrerupere peste 12 state.

Urmările războiului. În anul 1931 universitățile din Germania au avut 138.000 studenți. Numărul lor a scăzut în 1934 la 86000. Se așteaptă, ca în următorii 3 ani numărul lor să scadă și mai mult. Cauza acestei scăderi este numărul mic al nașterilor din timpul războiului.

Consumația de bere

în Germania nouă a scăzut. Azi se consumă în medie 53 litri bere la an pe un cap de om, până-când înainte de război se consuma de două ori atâta.

În pustiul Kalahari acum a plouat întâia oară după 40 de ani.

Citiți și răspândiți

„Dumineca“

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

21 — 27 Iulie 1935.

21. Dumineca V-a d. Rusalii

Ap. Rom. 10, 1. Evg. Mat 8. 28,

C. Simeon.

22. Luni Maria Magd.

23. Marți M. Foca.

24. Mercuri M. Cristina † 300.

25. Joi Adorm. S. Ana.

26. Vineri M. Ermolau.

27. Sâmbătă Pantelimon.

Cel mai bun și aproape totdeauna cel mai urgent e apostolatul individual în vederea unei asociații numeroase simple, active și practice.

Pușini pot ridica opiniunea, pușini pot îndemna la acțiune și a organiza. Dar cine nu-și poate ajuta vecinul să devie în fiecare zi mai bun creștin și cetățean ?

Creștinul activ.

Gabriel Palau s. j.

